

Publicat el 27-1-2002 a "Levante - EMV".

El conseller, el màrketing i la biodiversitat

Carles Arnal *

L'administració valenciana ha declarat el 2002 com l'any de la **biodiversitat**. Benvingudes siguen aquestes celebracions si realment serveixen per alguna cosa. En aquest cas, hauria de servir per la protecció de la varietat d'espècies vives, el nombre de les quals sofreix una forta regressió que s'accentuarà encara més, si no s'actua decididament.

El Conseller de Medi Ambient, senyor Modrego, ha presentat fa no molt el seu projecte d'actuacions dintre d'aquesta celebració. En declaracions a la premsa ha avançat que cada mes presentarà una campanya diferent, en relació a una sèrie d'espècies amenaçades o emblemàtiques.

és aquesta una bona estratègia de publicitat i *màrketing*, que és la principal tasca de la Conselleria de Medi Ambient; mentre que per defensar i protegir els ecosistemes resulta un organisme altament ineficaç. La Conselleria demostra una gran habilitat en vendre l'imatge de modernitat escaient en el tema ambiental, que sembla que comença a preocupar a l'electorat.

és ben cert que el nombre d'espècies biològiques disminueix a un ritme que no té parangó en la història de la vida en la Terra i que açò és un fenomen gravíssim que portarà negatives conseqüències en molts àmbits, més enllà dels estrictament científics o conservacionistes. Perdrem reserves genètiques essencials, fonts de recursos encara poc coneguts que poden ser importants en medicina, en la indústria o en l'agricultura. Desapareixeran espècies que poden ser claus en l'estabilitat de determinats ecosistemes i en el manteniment de funcions ecològiques bàsiques. Perdrem elements únics i irrepetibles que ens podrien donar informacions valuossíssimes per l'avanç de la ciència i el coneixement.

Però la gran devallada de biodiversitat que estem experimentant (i la que es preveu en un futur immediat) no ocorre fonamentalment per la persecució o la cacera directa de determinades espècies (tret de casos molt concrets) sinó per un procés més insidiós i dramàtic. El gran volum de baixes en la biodiversitat s'origina per la sistemàtica destrucció, reducció i alteració dels hàbitats naturals de tot tipus i en totes les parts del món. Els laudables esforços per preservar unes poques espècies més o menys destacades, si no van acompanyats d'una política coherent i més àmplia encaminada a preservar els hàbitats i aturar la degradació ecològica generalitzada, es tornen poc viables a llarg termini i no evitaran en l'essencial la forta crisi de biodiversitat que tots els investigadors preveuen

i témen.

En aquest context, la Conselleria invertirà molts euros en campanyes vistoses, inobjectables (qui podria estar en contra?) per preservar unes poques espècies significatives, interessada també en rebre els guanys publicitaris que s'en deriven. De manera semblant grans multinacionals i altres entitats responsables de la degradació d'extenses zones del planeta destinen un percentatge dels seus substanciosos guanys a apadrinar un bonic animal o una planta ben hermosa, rebent així la simpatia dels consumidors que es relaxen moltíssim en saber que una gran petroliera, una empresa de transgènics o un banc expoliador del tercer món també tenen el seu coret.

Mentre el senyor Conseller ens prepara la simpàtica mostra mensual d'interés ecològic, el departament del qual és responsable esdevé impotent per frenar la galopant degradació de les nostres muntanyes, del litoral, dels rius, de les àrees humides...

Amb el beneplàcit o la innacció de la Conselleria s'han roturat als darrers anys milers d'hectàrees de terreny forestal per a instal·lar conreus de dubtosa viabilitat i interés social. El catàleg de zones humides ha patit un injustificable i lamentable retràs, a més de deixar fòra espais que s'haurien d'haver inclòs indubtablement. S'està permetent la construcció continuada i desmesurada al litoral fins reduir a espais quasi anecdòtics els pocs llocs sense urbanitzar.

Amb l'autorització de la Conselleria, o fins i tot amb el seu patrocini i financiació, s'està eliminant la vegetació natural de molts espais forestals valuosos sota el nom mentider de "silvicultura preventiva" o amb la barbaritat d'uns enormes i falsos "tallafocs" perpetrats sota una figura legal, la ZAU (zona d'actuació urgent), inicialment creada per assolir una funció ben diferent, de protecció del medi. Els espais protegits continuen dosificant-se en contagotes, deixant fora paratges tan valuosos com el massís de Penyagolosa o àrees importants dels Ports i el Maestrat, entre d'altres. Més greu encara, les mesures de protecció adoptades i els plans de gestió dels darrers espais declarats designen àrees mínimes de reserva integral, d'una extensió ridícula, i permeten la "compatibilitat" amb moltes activitats que suposen la degradació dels paratges. Un lloc tan emblemàtic com l'Albufera, protegit fa ja temps, segueix degradant-se i veent-se amenaçat per projectes com el formigonat de barrancs; per no parlar de la Marjal de Pego... Amb nivells de protecció com els que tenim, la figura d'espai protegit garanteix ben poc. El catàleg de zones LIC (Llocs d'Interés Comunitari), conegut extraoficialment per tothom des de fa temps, no es presenta oficialment, incorrint així en un injustificable (però explicable) retràs davant els terminis fixats per la Unió Europea. Aquest retràs permet la realització d'actuacions impròpies d'un paratge ecològicament valuós i la consolidació de moltes situacions de fet.

La Conselleria de Medi Ambient deixa que vagen endavant grans infraestructures com el destrellat transvassament de l'Ebre, el del Xúquer al Vinalopó o l'AVE i, en el cas dels parcs eòlics (tan necessaris, per altra banda), permet que el tema principal d'atenció no siga la idoneïtat ecològica en la ubicació sinó la baralla entre empreses i ajuntaments per

veure qui s'emporta més tros del pastís. Cadascuna d'aquestes obres suposarà un impacte ambiental de grans dimensions al nostre territori, a sumar a tots els ja perpetrats.

Tot açò és només una part de la muntanya de realitats que contribueixen a la degradació a gran escala dels nostres ecosistemes. Fets com aquests són els responsables, en el conjunt del Planeta, de la dramàtica devallada de la biodiversitat. Front eixa muntanya, la Conselleria ens ofereix els granets d'arena de les seues commemoracions, d'uns poquets casos de protecció, necessaris en tot cas, inobjectables, però... itan ridículament insuficients!

* Doctor en Biologia i membre d'Acció Ecologista-Agró

Fitxer baixat de **<http://www.terracritica.org>**